

A 1778/tillväxt

Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee
jäsen ehdotusta arktisen alueen matkailuyhteistyöstä

Ehdotus

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

- Pohjoismaiden neuvosto suosittelee Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
  - että se käynnistää erityisen pohjoismaisen arktisen matkailuyhteistyön.*
  - että se tukee tiedonvaihtoa kestävästä matkailusta Arktiksella.*
  - että se tekee selvityksiä arktisen matkailun parhaista käytännöistä.*

Taustaa

Sosiaalidemokraattinen ryhmä on tehnyt jäsen ehdotuksen arktisen alueen matkailuklusterin perustamisesta.

Jäsen ehdotuksessa tuodaan esiin seuraavat asiat:

Arktikselle suuntautuva matkailu kasvaa voimakkaasti. Se tuo mukanaan mahdollisuuden luoda taloudellista kasvua ja työllisyyttä Pohjoismaiden arktisiin osiin. Arktiksen ympäristö ja luonto ovat kuitenkin haavoittuvia. Siksi on välttämätöntä oppia toisten kokemuksista, jotta varmistetaan, että Arktiksen matkailu ja talouskasvu tapahtuvat kestävästi ympäristöä vahingoittamatta.

Arktinen matkailuyhteistyö voi koostua matkailualan toimijoista, jotka voivat olla paikallisia, alueellisia ja kansallisia. Yhteistyötä tukee sihteeristö, joka huolehtii kestävästä arktista matkailua koskevan tiedon ja kokemusten keräämisestä ja jakamisesta toimijoille. Esimerkiksi Tromssan kokemukset hotelliyöpymisiin liitetystä erillisestä maksusta jaetaan alan grönlantilaisille toimijoille. Asia koskee sekä Grönlannin poliittista järjestelmää että grönlantilaisia matkailualan toimijoita, jotka valmistautuvat matkailun voimakkaaseen kasvuun, kun Grönlannin lentoasemia laajennetaan. Maat voivat tehdä samalla tavalla yhteistyötä risteilyalusten pelastusvalmiuden kehittämisessä arktisilla vesillä, joilla kaksi alusta tyypillisesti ajaa peräkkäin ollakseen valmiina evakuoimaan toistensa matkustajat ongelmatilanteessa. Nämä ovat vain muutamia esimerkkejä monien joukossa.

Valiokunnan näkemykset

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta käsitteli jäsen ehdotusta kokouksessaan 22. tammikuuta ja asettui tukemaan sitä. Valiokunta halusi kuitenkin korvata "klusterin" ilmaisulla "yhteistyö" ja lisätä lyhyen maininnan risteilyalusten pelastusvalmiudesta arktisilla vesillä. Toivottiin myös, että Pohjoismaiden ministerineuvosto ottaa huomioon Arktisen neuvoston ja sen tekemän "Arctic tourism" -työn käsitellessään Pohjoismaiden neuvoston suositusta ja siihen vastatessaan.

Arktisen matkailun parissa työskennellään tällä hetkellä monilla eri foorumeilla ja usein hankemuotoisesti. Pohjoismaiden ministerineuvoston arktisesta yhteistyöohjelmasta tuetaan Visit Arctic Europe -yhteistyöhanketta, johon osallistuu yksityisiä ja julkisia toimijoita Pohjois-Suomesta, Pohjois-Ruotsista ja Pohjois-Norjasta. Hankkeen tavoitteena on houkutella matkailijoita pohjoiseen ja tarjota alueilla matkailupalveluita. Hiljattain on myönnetty varoja muun muassa hankkeisiin "Sustainable Tourism Development in the Nordic Arctic" ja "Partnership for Sustainability: Arctic Tourism in Times of Change". Matkailun parissa työskentelee myös pohjoismainen yhteistyöelin NORA (Pohjoismainen Atlantti-yhteistyö), johon kuuluvat Rannikko-Norja, Färsaaret, Islanti ja Grönlanti. Kansalliset/alueelliset matkailunedistämisen organisaatiot (Visit-organisaatiot) työskentelevät vuoroin yksin, vuoroin yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Muutamia keskeisiä toimijoita:

Association of Arctic Expedition Cruise Operators (AECO):

<https://www.aeco.no/>

North Atlantic Tourism Association (NATA): <http://www.northatlantic-islands.com/>

Vestnorden Travel Mart: <https://www.vestnorden.com/>

On myös tärkeää, että viranomaiset ja säännösten laatijat tekevät yhteistyötä ja että eri toimijoilla on käytettävissään vertailukelpoiset säännöt. Nyt näin ei aina ole. On esimerkiksi viitteitä siitä, että risteilyyhtiöt suosivat väyliä ja satamia, joiden maksut ovat alhaisimmat. Tilanne ei ole elinkeino- ja työelämän tai ympäristön ja turvallisuuden näkökulmasta paras mahdollinen.

Kestävän kasvun ministerineuvosto (MR-Tillväxt) hyväksyy todennäköisesti kesäkuussa 2019 Pohjois-Atlantin kehitysstrategian (NAUST). Sen yhtenä painopistealueena on kestävä matkailu.

Nykyisestä toiminnasta vaikuttaa puuttuvan yhtenäinen, yhteiseen tutkimukseen ja tietoon sekä poliittisiin strategioihin perustuva johtoajatus, joka edistäisi sellaista arktisten alueiden kaupallista ja käytännön matkailutoimintaa, joka olisi pitkällä aikavälillä kestävää niin elinkeinoelämän

ja yhteiskunnan kuin ympäristönkin näkökulmasta. Pohjoismaiden neuvosto jättää Pohjoismaiden ministerineuvoston arvioitavaksi, tulisiko tällaisen yhteistyön perustua olemassa oleviin foorumeihin, vai tulisiko sitä varten perustaa uusi, keskitetty foorumi.

Göteborgissa 25. kesäkuuta 2019

Arman Teimouri (L)

Freddy André Øvstegård (SV)

Helge André Njåstad (FrP)

Lorena Delgado Varas (V)

Lulu Ranne (ps.)

Mikael Staffas (Lib.)

Nils Aage Jegstad (H)

Pyry Niemi (S)

Ruth Mari Grung (A)

Solveig Sundbø Abrahamsen (H)

Stein Erik Lauvås (A)